

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšertom po dogovoru.

PONEDELJSKI SCOUVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6. Poštni ček račun. Ljubljana 15.179. Telefon št. 2992

„Evropo pokriva jeklo“ Nerazveseljiv božični razgled po evropskih narodih Oboroževanje duši mirovna stremjenja

Pariz, 20. dec. TG. Pariško časopisje se vedno komentira govor vojnega ministra Daladiera na zborovanju izvršnega odbora radikalno-socialistične stranke. Vojni minister je podčrtal voljo francoskega naroda za ohranitev miru, toda pokazal je na oboroževanje Nemčije, ki se po njegovih besedah nahaja »v stanju predmobilizacije«. Tudi razgled po ostali Evropi da je res strašen. Evropa, ki je šele komaj izšla iz krvave morije, je 17 let po sklenitvi miru postala zemlja, ki je od enega konca do drugega pokrita z jeklom. To je treba upoštevati in se pripravljati, da ne bodo pršla iznenadenja.

Zveza Francija-Mala zveza Poljska dejansko vsopostavljena

Pariz, 20. dec. TG. Obisk romunskega zunanjega ministra Antonescu v Parizu je prekoračil daleč pomen obiska, ki ga delajo državni državam. Antonescu je s francosko vlado uredil nekaj računov tudi v imenu vseh držav Male zveze. Sledeč njegovim izjavam, kakor tudi izjavam, ki jih je podal francoski zunanji minister Delbos, ki je sedaj zvezno stanje med Francijo in državami Male zveze popolnoma jasno in razčiščeno. Zveza je obnovljena in utrjena. Dodatno k političnemu soglasju je treba predvsem podčrtati soglasje med generalnimi štabi. Zdi se, da je sedaj francoska vlada pripravljena, na osnovi svoje zunanje politike držav Male zveze vprašanje skupnega oboroževanja po enotnem načrtu tako urediti, da bo odgovarjalo potrebam dneva. Stalna izmenjava misli politikov in generalnih štabov bo k temu pripomogla v izdatni meri. Tudi denarne podpore ne bodo izostale in bi k temu gospodarska centrala, ki je bila ustanovljena v Pragi, silno pripomogla, ker ima v evidenci potrebe posameznih zaveznikov držav.

Karol na Poljsko — Mošički v Romunijo

Bukarešta, 20. dec. TG. V znanjem ministru potrjujejo vest, da bo kralj Karol v prihodnjem letu obiskal Varšavo. Toda ne potrjujejo pa še vesti, da bi pred kraljevim potovanjem na Poljsko prišel v Romunijo predsednik poljske republike Mošički. Verjetno je, da bo obisk Antonescu vrnil zunanji minister Poljske, Beck, toda predsednik republike bi prišel šele pozneje, da vrne obisk kralju Karolu. V političnih krogih zahtevajo, da je sedaj poljsko-romunska zveza postala trdna in eden največjih porokov za ohranitev miru na vzhodu Evrope. Poljska se je včlenila v zvezni sistem Francija-Mala zveza-Poljska.

Vsak Anglež svojo plinsko masko

London, 20. decembra. TG. Angleška vlada je zgradila v Blackburnu veliko tovarno za izdelavo plinskih mask, ki bo vsak teden izdelala pol milijona mask. Vojno ministrstvo je spričlo mednarodnega položaja in značaja bodoče vojne, na katero se je treba pripraviti, čeprav zaradi tega naporov za ohranitev miru ni treba zmanjšati, mnenja, da mora vsak angleški državljani imeti svojo plinsko masko. Ker bo poleg imenovane tovarne zgrajenih še več drugih po deželi, upa angleško vojno ministrstvo, da bo v teku pol leta vsak Anglež, moški, ženske in otroci, imel svojo plinsko masko.

Obrambni zid proti Nemčiji na severu: Anglija in Skandinavci

Stockholm, 20. dec. AA. (DNB.) Pogajanja, ki so se vršila med Dansko, Finsko, Norveško in Švedsko za Veliko Britanijo za sklenitev pomorskega sporazuma so se včeraj zaključila s popolnim uspehom. Dosežen je bil sporazum glede vseh vprašanj, ki so se imela obravnavati pri teh pogajanjih. Sklepi konference bodo predloženi sedaj vladam prizadetih držav v končno odobritev.

Helgoand — trdnjava

Pariz, 20. dec. TG. »Oeuvre« poroča iz Londona, da je vojno ministrstvo dobilo točne informacije o napredovanju utrditve nemškega otoka Helgolanda, ki ga bi po predpisih mirovne

godbe Nemčija nikoli več ne smela utrditi. Utrdbe so sedaj dograjene. Na otoku se nahaja sijajno opiralnice za podmornice, ki se lahko skrijejo v podzemskih votlinah, ki so bile nalašč izstreljene, da lahko sprejmejo manjše ladje. V skalah helgolandskega otoka so tudi velikanske izdolbine, kjer je založenega veliko bojnega materiala, ki se vedno prihaja v številnih transportih iz Kiela. Nemška vlada bo v kratkem zapovedala civilnemu prebivalstvu, da mora otok izprazniti. Dostop civilnim ljudem, ki ne prebivajo stalno na otoku, pa bo zabranjen že tekom zimskih mesecev. Helgolandski otok je postal nezavzemljiva trdnjava.

Milijon vojakov v Nemčiji

Berlin, 20. dec. TG. V Nemčiji so se prvi nabori za letnik 1916 končali. Tudi letnik 1913 je bil delno pri naborih. Odti letnika 1916 je bilo potrjenih 76 odst., od letnika 1913 pa 74 odstotkov rekrutov. To dokazuje, da stradanje, ki ga je moral ravno ta letnik med svetovno vojno preizkusiti, ni škodovalo telesni konstituciji in da so fantje zelo zdravi in sposobni za težko vojaško službo v nemški armadi. Trenutno lahko rečemo, da ima Nemčija 800.000 mož pod orožjem. Prihodnje leto jih bo vpoklicanih pod orožje okroglo 700.000, od prejšnjih letnikov jih ostane v vojaški službi še nad 300.000, tako, da bo Nemčija prihodnje leto imela stoječo vojsko, ki bo štela nad milijon vojakov.

„Mir v gozdu jeklenih bajonetov“

Rim, 20. dec. TG. Mussolinijev govor je zdaj izšel v uradnem besedilu. Iz njega se bere trdna volja italijanske vlade, da hoče storiti vse za ohranitev miru, toda Mussolini je iznova poudaril misel, ki jo je izrekel v svojem milanskem govoru pred mesecem dni, da je ojkina vejica Italije obdana vsenaokrog z gozdom jeklenih bajonetov, kar naj motilci miru ne pozabijo.

Čankajšek še vedno ujet Japonska mlo opozarja Nanking

Sangaj, 20. dec. AA. (DNB.) Po neki brezzični vesti iz Sianjuja je bil maršal Čankajšek še včeraj v ujetništvu. To so uporniki motivirali s tem, da se pogajanja z maršalom Jensionsanom razvijajo zelo nepovoljno. Nankinški odposlanec je namreč zahteval brezpogojno osvoboditev maršala Čankajška, še preden je sploh pristal na kakršnakoli pogajanja.

Cansuljanovi pogoji: Denar... vojna proti Japonski

Sangaj, 20. dec. b. Vojna med Nankingom in maršalom Cansuljanom je neizogibna. V teku včerajšnjega dne je prišel v Nanking zaupnik maršala Cansuljana, ki je prinesel Cansuljanov predlog za sklenitev miru in za izpustitev maršala Čankajška na svobodo. Cansuljan je stavil te-le tri zahteve:

1. Na kinška vlada mora plačati za maršala Čankajška odkupnine tri milijone kitajskih dolarjev, ki jih potrebuje Cansuljan za moderno oborožitev svoje armade.
2. Pravična razdelitev garnizij na severnem Kitajskem, tako da maršal Cansuljan postane vrhovni poveljnik še nekaterih garnizij, ki doslej še niso bile pod njegovo oblastjo.
3. Nanking mora takoj objaviti vojno Japonski, ker jo bo v tem podpiral ves kitajski narod.

Nankinška vlada je odbila vse predloge maršala Cansuljana in sklenila, da izda svoji armadi povelje za operacije proti maršalu Cansuljanu. Meščanska vojna je zaradi tega neizbežna.

V prihodnjih dneh bo v Sianjujku važna konferenca zastopnikov vlad vzhodnega Hopeja ter Mandžukua in Japonske glede skupnih priprav proti komunistični akciji

Iz Sianjuja poročajo, da se je tam sestel vojni svet pod vodstvom maršala Cansuljana. Uporniška vojska šteje sedaj 17 divizij.

Bethlen o „močni Madžarski ki bo podprla Nemčijo“

Milan, 20. dec. TG. Bivši madžarski ministrski predsednik Stefan Bethlen je imel tukaj velik govor, v katerem je opisal zunanjo politiko madžarske države. Zahteval je od svojih zaveznic v italijanskem bloku, da morajo Madžarsko oborožiti z vsemi sredstvi in da ne smejo štediti pri tej pomoči, ki jo je Madžarska potrebna. Ne samo v italijanski trozvezi bo oborožena Madžarska res važna postojanka za »izvajanje politike miru« — marveč oborožena Madžarska je tudi potrebna zaradi tega, ker se mora Nemčija na njo zanašati. Ta tajinstveni del Bethlenovega govora je povzročil različne komentarje. Zdi se, da je hotel Bethlen namigniti na možnost, da bi nekega dne Nemčija ne vdrila v srednjo Evropo in da se mora takrat na Madžarsko popolnoma zanašati, da ne bo odpovedala. Morda je angleški zunanji minister Eden pred tremi dnevi ravno zaradi takšnih temnih računov Madžarske in pa Nemčije namignil, da bo Anglija z vsemi svojimi silami preprečila, da bi se kakorkoli spreminjale meje v srednji Evropi.

Berlin, 20. dec. AA. Govor angleškega ministra Edena v spodnji zbornici so nemški politični krogi sprejeli neugodno. Nekateri celo menijo, da je ta govor naravnost presenetil odgovorne može v Berlinu. Predvsem ni mogoče razumeti, kako je Eden mogel postaviti takorekoč Nemčijo in Italijo poleg Rusije na zatožni klopi, medtem ko je našel za Francoze naravnost prisrčne besede. »Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi o tem govoru med drugim: Treba je popolnoma odkrito reči, da tako enostranske trditve, kakršne so bile one, ki jih je v petek v spodnji zbornici podal angleški zunanji minister, v nobenem primeru ne morejo pripraviti niti najmanjše podlage za skupne politike velikih sil.

Zaskrbljena Japonska grozi

Tokio, 20. dec. o. Japonski zunanji minister Arita je poklical k sebi kitajskega poslanca in mu je izrazil zaskrbljenost japonske vlade glede razvoja dogodkov na Kitajskem. Japonska vlada se predvsem boji, da ne bi komunistični vpliv pri nankinški vladi zrasel, ker je obveščena, da je levačarski del Kuomintanga dobro razpoložen za sodelovanje s sovjetsko Rusijo in bi odstranitev maršala Čankajška, ki je pobornik za neodvisno Kitajsko, ki bi bila v prijateljskih odnosih z Japonsko, a ki obenem odklanja vsako vmešavanje komunistične Sovjetske Rusije v kitajska vprašanja, nevarno vplivala na položaj. Japonska bi se čutila ogroženo in bi morala pač podzvzeti potrebne korake, da se zavaruje. Japonska vlada

Hudi boji pri Malagi Franco doživel hud neuspeh

Gibraltar, 20. dec. b. Marokanske čete generala Franca so te dni izvršile veliko ofenzivo proti Malagi, ki je bila izredno skrbno pripravljena. Borbe, ki so se razvile med marokanskimi četami in milicijami, so divjale celih 24 ur z vso neizprosno. Končale so se s popolnim uspehom napadalec. Ko so milicijni odbili napad marokanskih čet, so izvršili takoj protinapad ter napredovale za celih 2 in pol milje od svojih prvotnih postojank ter se sedaj nahajajo na postojankah, ki z juga resno ogrožajo zvezo s četami generala Franca pred Madridom.

Madrid, 20. dec. AA. (Havas) Madridsko vojno ministrstvo je snoči ob 21 izdalo uradni komunikacije, v katerem pravi med drugim: Na guadarramski fronti se je razvil topniški dvoboj.

Nizozemska se pripravlja na poroko svoje prestolonaslednice.

Denarne skrbi Blumove vlade

Kako najti 60 milijonov Din

Pariz, 20. dec. TG. Francoska vlada ljudske fronte bo morala v novem proračunskem letu poskrbeti za 30 milijard frankov posojila (60 milijard Din ali šestkratni proračun naše države), da bo mogla prikriti primanjkljaj, ki se je pojavil. Redni proračun namreč izkazuje že 4 in pol milijarde primanjkljaja. Zatem je treba najti devet in pol milijarde frankov za izredne vojske izdatke, ki so zapisani v izrednem proračunu. Nadaljnih pet in pol milijard je potrebnih za javna dela, ki jih predvideva vlada za ublažitev brezposelnosti. Nadalje bo treba pokriti tudi primanjkljaj raznih železnih družb, ki je sedaj proračunan že na 7 milijard frankov. Končno je treba še najti nadaljnjih sedem milijard za ustanovitev in organizacijo javnega pokojninskega sklada, ki ga hoče uvesti vlada ljudske fronte. Skupno torej okroglo 30 milijard frankov, ki jih Blumova vlada upa dobiti s pomočjo notranjega posojila.

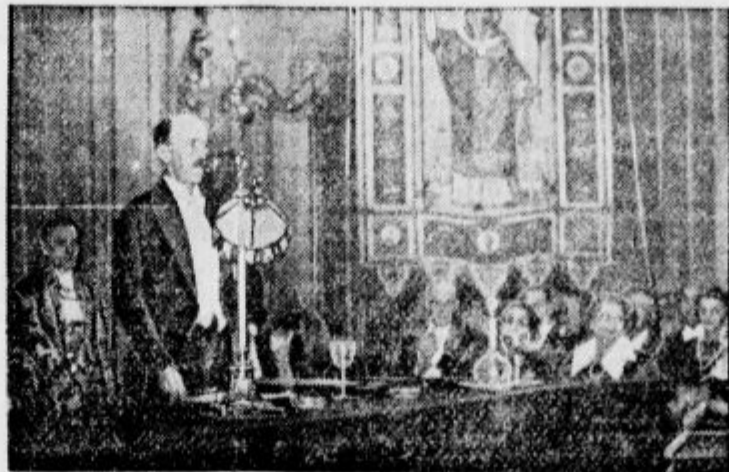
da upa, da bo kitajska vlada v Nanking storila vse, da se upor maršala Cansuljana čim prej konča in da se borba proti komunistični vojski in mandžurski in mongolski meji nadaljuje do uspešnega konca. Kitajski poslanik je odgovoril, da je nankinška vlada slej ko prej odločena, da vstraja pri svojem stališču, da bo upor v Sianjuju strla, da se z njimi sploh ne bo pogajala in da bo borbo proti komunizmu energično nadaljevala.

Pri Somosieri sta dva nacionalistična oddelka hudo napadla naše postojanke, a sta bila odbita in imela pri tem velike izgube. Na madridski fronti so nacionalisti po ostrih artiljerijskih pripravah izvršili napad na črti Villanueva del Pardillo—Valdemorillo—Romanillo—Posuelo. Madridski artiljeriji je uspelo ustaviti napad. Nasprotnik je v meglji napadel naše postojanke tudi pri francoskem mostu, a je bil tudi tu odbit. Na ostalih frontah pa ni bilo nikakih važnejših dogodkov.

Salamanca, 20. dec. AA. (Havas) O polnoči je bil najavljen komunikacije vrhovnega poveljstva nacionalistične vojske, ki pravi med drugim:

V odseku pri Almedevari smo zavzeli važne postojanke iz premagali zelo odprnega nasprotnika. Na biskajski fronti se vršijo še nadalje manjši boji, mestoma so v akciji tudi topovi. Na fronti pri Escalonu smo odbili napad nasprotnika, ki je imel mnogo izgub. Na madridski fronti so nacionalisti izvršili oster napad na Villanueva de la Canada in na okoliške postojanke ter jih po napeti borbi zavzeli. V teh bojih je bilo ubitih mnogo nasprotnikov. Nacionalisti so jim zaplenili tudi 4 strojnice. Na fronti pri Soriji smo z uspehom izvršili več izvidniških pohodov. Na fronti v pokrajini okrog Cordobe smo prodrli znatno dalje in zavzeli vas Malensuelo. Nasprotnik se je moral umakniti s svojih postojank okrog te vasi. Rdeči so imeli tudi tam velike izgube.

Najvažnejša madridska trdnjava Escorial, ki jo je 6 tednov oblegala nacionalne čete, se nahaja v kritičnem položaju. Med 2000 mož močno posadko republikanske milice je izbruhnila epidemija. Število smrtnih slučajev raste iz dneva v dan. Vlada letala neprestano spuščajo na Escorial zdravila, da preprečijo preveliko umrljivost, vendar pa je veliko vprašanje, če bodo že itak oslabljeni izčrpani branilci zdržali do božičnih praznikov.

Na levi: Romunski zunanji minister Antonescu v krogu francoske vlade — na skrajni desnici predsednik vlade Blum. — Na desni: Bivši madžarski ministrski predsednik Bethlen govori v Milanu o potrebi »močne Madžarske, da se bo nanjo lahko zanašala Nemčija...«

Buren občni zbor Jugoslovanske lahkoatletske zveze

Zagreb, 20. decembra.

Danes je bil v Zagrebu XVI. redni letni občni zbor Jugoslovanske lahkoatletske zveze, za katerega je v vseh lahkoatletskih krogih po vsej državi vladovala veliko zanimanje. Zaradi znanih razmer, ki so nastale v zadnjem času v našem lahkoatletskem športu, so se vsi klubi, ki goje lahko atletiko ali ki imajo lahkoatletske sekcije, mirno pripravljali na današnje zborovanje, kajti nasprotstva, ki so nastala med staro in novo upravno, so se stopnjevala z dneva v dan. V svojem poročilu je sedanja uprava iznesla stvari, ki so bile za prejšnjo »vlado« ali današnji opoziciji vse prej kot ugodne. Na drugi strani pa se je tudi današnja opozicija oborožila do zob in poiskala vse možnosti po pravilniku (LAZ) in je očitala sedanji upravi dvojno mero glede črtanja posameznih klubov odnosno da je za en klub tolačila pravila tako, za drugega pa zopet drugače. Ves dopoldanski občni zbor, ki se je začel ob 9. uri, se je s takimi stvarmi, ki so bile za prejšnjo upravo verifikacijskega odbora, ki je trajalo polne štiri ure in se torej s te točke, ki je bila druga na dnevnem redu, ni prišlo naprej, dokler ni opozicija, ki se je sklicevala na točno izpolnjevanje pravil, ki morajo biti za vsakogar najvišji zakon, zapustila zborovalno dvorano.

Kot rečeno, se je občni zbor pričel z enournu zamudo in ga je otvoril preds. zveze dr. Tritsch, ki je uvodoma pozdravil vse delegate, nakar je predlagal pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vel. knezu namestniku ter resornemu ministru dr. Rogiču. Nato je na kratko orisal položaj zveze, nakar je bil izvoljen štiričlanski verifikacijski odbor, ki se je umaknil v posebno sobo, da ugotovi pravilnost pooblastil delegatov odnosno kdo ima pravico glasovanja in kdo ne. Predno predidememo na poročilo omenjenega odbora ter nato sledečo debato, bi omenili, da je bila na letošnjem občnem zboru

NAJVEČJA UDELEŽBA V VSEH PETNAJSTIH LETIH OBSTOJA ZVEZE.

Ze samo to dejstvo kaže dovolj jasno, kako veliko zanimanje je vladovalo za letošnji občni zbor. Ko je bilo podano poročilo verifikacijskega odbora, se je oglasil k besedi bivši tajnik Francič, ki je stavil občnemu zboru podkrepjen predlog za črtanje sledečih klubov: Sloge (Ljubljana), BSK (Belgrad), Saška in Haška (Zagreb), češ da niso zadostili vsem predpisom zvezinih pravil. Svoj predlog je obširno utemeljeval s tem, da je treba za črtanje teh klubov postopati točno po pravilih, tako kot se je to delalo pri nekaterih, ki jih je sedanja uprava brisala iz svojega članstva. Pri tem predlogu se je vnela neskončna debata, v katero so posegali delegati obeh struj in ki je postajala ob trenutku do trenutka bolj napeta. Večkrat so bili burni prizori, pri katerih so sodelovali opozicionarci in režimovci. Predsednik je moral večkrat pomirjevalno vplivati na razburkane valove. Prišlo je celo tako daleč, da je moral tudi zastopnik policijske uprave poseči vmes, ki je povedal svoje mnenje glede teh nesoglasij odnosno glede tolačenja pravil.

Višek je dosegel dopoldanski del občnega zbora tik pred prekinitivno radi opoldanskega odmoru, ko je opozicija zapustila občni zbor z izjavo, da noče nič več prisostvovati občnemu zboru, na katerem se kršijo pravila.

POPOLDNE NAVZOČIH SAMO DESET KLUBOV

Dopoldne je bilo navzočih 36 klubov, glasovalna pravica pa je bila priznana samo 19 klubom, ostali so bili v poslednji dobi črtani oziroma izpolnili pogodbe, ki jih predpisuje tozadevni pravilnik zveze. Od slovenskih klubov, ki so člani zveze in imajo glasovalno pravico, so ostali na občnem zboru še Primorje, Sloga, Korotan, Jugoslavija in Rapid. Zapustili pa so zborovanje z ostalimi opozicionarci slovenski klub Maraton (Maribor), Železničar (Maribor) in Ilirija (Ljubljana). V teku dopoldanske debata je stavil Danilo Sancin, očitno radi Francičevega predloga, še svoj predlog za črtanje šestih klubov, med njimi tudi ljubljanske Ilirije, češ, da je tudi temu klubu odvzeta glasovalna pravica, ker v letu 1935 niso zadostili predpisom zvezinih pravil. Tudi radi tega se je vnela burna debata, v katero je zlasti opozicija temperamentno posegala.

BREZ OPOZICIJE

Pri popoldanskem zborovanju, ki se je pričelo ob 3 popoldne, je sodelovala samo »vladna« stranka. Delo je šlo gladko izpod rok, saj ni bilo skoro nobenega ugovora. Najprej se je predelalo tajniško poročilo. V debato so posegli razni govorniki. Nato je sledilo poročilo nadzornega odbora, ki se je bavilo predvsem z visokimi izdatki prejšnje uprave in ki je zelo neprijetno odjeknilo pri zborovalcih. Za razne postavke, ki sta jih navedla oba poročevalca, bi morala odgovorjati prejšnja uprava, a ker ni bila navzoča, občni zbor ni mogel dobiti potrebnih pojasnil. Nato je poročal tajnik dr. Marjan, ki se je tudi v glavnem bavil samo z zneski, katere so uporabili prejšnji

funkcionarji ob priliki olimpijade in drugih zborovanj. Nato se je blagajniško poročilo sprejelo.

LAHKI ATLETI

Tehnični referat je podal Savo Sancin ter se je obravnavalo poročilo, iz katerega so bile razvidne razne hibe v našem lahkoatletskem športu, ki bi se morale nujno odpraviti. Nato je bilo sprejeto tudi tehniško poročilo. Za časa od oktobra 1935 do decembra 1936 se da staremu upravnemu odboru razrešnica z ukorom, blagajnik pa razrešnice ni dobil. To je bil predlog revizorjev, ki je bil soglasno sprejet. Končno so bile še volitve, ki so takole izpadle: Predsednik dr. Tritsch, prvi podpredsednik Skuhala (Korotan, Ljubljana), drugi podpredsednik Vlasenko (Ruski športni klub, Belgrad), prvi tajnik dr. Demušič, drugi tajnik dr. Marjan, blagajnik Mari Zvonko (vsi Saška, Zagreb), tehnični referent Muhvič in ostali odborniki. Od slovenskih zastopnikov so prišli v odbor Dobnik (Celje), ing. Lah in Venutti (Maribor), Jordan (Litija), Sancin Savo, Čampa ter kot revizorji dr. Jettman in Danilo Sancin. Rezervirano pa je ostalo eno mesto za športni klub »Planina« in športni klub »Ilirija«. V trenutku, ko to poročamo, se občni zbor še nadaljuje in se bo končal pozno v noč.

Božična prireditev v novi frančiškanski dvorani

Ljubljana, 20. decembra.

Nova Frančiškanska dvorana, ki je bila ta mesec izročena svojemu namenu in je vsaj delno zamašila občutno vrzel, ki je nastala ob izgubi Unionske dvorane, je bila danes središče živlega zanimanja izbranega občinstva. Dijaška kongregacija »Zgodnja danica« je v njej na lep način počastila Jezusovo rojstvo: priredila je akademijo z bogatim sporedom, ki je ves izvenel v svetlo-nočnem razpoloženju. Čeprav akademija ni bila naznanjena v nobenem časopisu, se je nabralo občinstva, da je bila prostorna dvorana napolnjena do zadnjega kotička. To so priveditelji dosegli zgolj z okusno tiskanini vabil, ki so jih poslali na razne naslove.

Uvodno točko so izpolnili štiri dijaki s Kronovo Božično uverturo, ki so jo izvajali na gosli, čelo in klavir s takšno notranjo povezanostjo in tehnično uglajenostjo, da so v polni meri zaslužili pozornost in živahno priznanje od strani občinstva. Za svoje odlično podajanje zaslužijo, da jih navedemo z imenom: prve gosli je igral Kalin Angel, druge gosli Puchiar Anton, čelo Jerman Ivan, klavir pa Osana Jože. Zlasti poslednji zasluži vso pohvalo za svoje diskretno in premišljeno spremljevanje.

Kot drugi je nastopil mlad deček s Kunčičevo deklamacijo »Pozdrav gostom«. Pa je imel deklamator tokrat svoj nesrečni dan: že pri prvi kitici se mu je »štrenac« zmešala in odšel je za oder, čeprav obsega deklamacija pet kitic. Za njim je nastopil predsednik dijaške kongregacije, ki je v prozi z zbranimi besedami pozdravil navzočne častne goste in se zahvalil vsem, ki so kongregacijo podprli v njenem idealnem stremljenju in ji omogočili ta prvi nastop.

Deklamacijo »Kongreganist ob jaslicah: se gladko in srečno spravili« pod streho trije mladi kongreganisti, ki so želi živahen aplavz.

Prav posebno globoko pa se je vseh dojnila zborna deklamacija »Rosita Ga, nebena...«, ki jo je — s predelanim tekstom — izvajala truma kongreganistov različne starosti in velikosti. Največjega priznanja in občudovanja je bil deležen uvodna zbor, ki je svoj del podajal z nenavadno dovršenostjo in uglajenostjo. Pa tudi njegovi tovariši v zboru zaslužijo vso pohvalo: saj se jim ni zateknila niti besedica, s takšno vnenost in resnostjo so se naučili dokaj obširnega in težkega teksta.

Zborni deklamaciji je sledila spet glasbena točka, ki so jo izpolnili zgoraj omenjeni dijaki brez pianista. Izvajali so Manfredinjevo »Božično simfonijo« za dve violini in čelo, ki je vsa prepletana z ubranimi božičnimi molvi.

Po kratkem odmoru je prišel na vrsto Kunčičev božični prizorček mlajših s petjem »V Betlehem romamo...«. Pesmi za ta prizorček je melodijozno in posebej uglajeno stalni dekan dr. Kimovec, nastopajoče pa je naučil peti konzervatorist Radko Simoniti, ki je obenem poskrbel tudi za dovršeno spremljavo na harmoniju. Pod spretno režijo akademika Lada Kosa so dečki svoje vloge izvajali tako prisrečno in ljubko, da so kar zaslužili spontano priznanje in pliskanje občinstva. Posebno lep in posrečen je bil prizor ob

Čirić o hrvaškem uprašnju

Novi Sad, 20. dec. m. Pod predsedstvom Stevana Čirića, predsednika Narodne skupščine, se je danes dopoldne vršil tukaj širši sestanek mestnega odbora JRZ, ki se ga je udeležilo nad 1000 najodličnejših zastopnikov iz Novega Sada. St. Čirić se je uvodoma spomnil desetletnice smrti Nikole Pašica in nato pa je rekel, da je vse dosedanje delo JRZ le predigra za pravo delo, ki bo šele prišlo. Po njeni zaslugi je sedaj položaj v državi čisto drugačen kot pa je bil še pred enim letom. Narod je poklonil zaupanju stranki, v kateri so po ogromni večini Srbi, Slovenci in muslimani. Ta stranka je zmožna voditi državo. Stranka se sedaj ne more več pozivati samo na svoj program in na zaupanje naroda.

Eno leto in več je že, kar je dr. Stojadinović sestavil svojo vlado in vemo, kako so se prej pri nas menjali režimi in ljudje. Ta vlada je prinesla v državo novo stabilnost, ki je za razvoj države neobhodno potreben.

Razvoj JRZ kaže, da se stranka nahaja v dobi, ko se je pred narodom airmirala in ko bo vprašanja, ki so najtežavnejša in največji državni problemi. Čirić omenja na to, da je hrvaško vprašanje tisto, ki pa ni tako komplicirano. Treba pa je, da je na obeh straneh ista zavest enakopravnosti in če se ta izvede, bo ta rešitev prav lahka. Zato je treba stopiti odkrito na teren in priznati drug drugemu absolutno enakopravnost.

jaslicah z živo Marijo in Jožefom, v katerem so nastopili angeli v vsem svojem sijaju. Ta točka sporeda je bila najvestnejše našudirana in je — če izvzamemo nekaj zatiklajev tudi najgladkeje izvajana.

Sledila je tretja glasbena točka, nadvse zanimivo in originalno Kronovo »Staro leto umira«, ki so jo izvajali zgoraj omenjena violonista, čelist in pianist. Sele v tej točki so prišli v pravo formo in je bila notranja povezanost in tehnična uglajenost še bolj izrazita.

Bogati spored je zaključila dramska slika »Sveta noč v zvoniku«, ki je prevedena iz nemščine in so nastopili v njej tudi odrasli. Prav tako kot vsi drugi, so tudi ti zaslužili navdušeno pliskanje in priznanje občinstva.

Med častnimi gosti te nadvse lepe in posrečene božične akademije smo med drugimi opazili knezoškofa dr. Rožmána, prosvetnega šefa dr. Lovra Sušnika, stolnega kanonika dr. Opeko, priorja Učaka, občinskega svetnika dr. Kamušiča, soprogo bana dr. Natlačena, vseučilišnega profesorja dr. Fabijana, prof. Ovsenaka, prof. Korošca in še mnogo drugih.

Zlata nedelja Po mestih megla — po hribih zlato solnce V Ljubljani

Ljubljana, 20. decembra.

Optimizem, upanje v življenje in v gospodarsko ozdravljenje, se med ljudi polagoma vrača. Seveda je gospodarska stiska pred leti prišla hitreje in bolj nenadno, kakor pa se vrača normalno stanje dela in zaslužka. Toda vse kaže, da smo že letos na boljšem, kakor lani, posebno pa še predlanskim in druga prejšnja leta. Na tistem, kakor smo bili pred nastopom krize, pa seveda še dolgo nismo. Današnja zlata nedelja, to je zadnja nedelja pred božičnimi prazniki, velja med ljubljanskimi trgovci za nekaj barometer, kako kaže kaj kupčija. Ta barometer je danes pokazal ugodno: že dolgo ni bilo ob nedeljah po mestu takšnega živega vrvenja, kakor danes. Morda je temu vzrok tudi megla, gosta, kakor oblak in mračna, kakor večer, ki že dva dni leži nad našim mestom, tako da so nemožni sprehodi, kaj šele izleti izven mesta, pa tudi smučarji nimajo nobene prilike, da bi počeli zimski šport v bližji ali daljši okolici mesta. Da, na planinah je bilo jasno, toda vsi ljubljanski zimski športniki — in kdo to danes skoraj ni? — ne morejo tja. Vendar so se ljubljanci ob takih meglenih nedeljah rajši držali doma ali čepeli po kavarnah in gostilnah, danes pa so se sprehajali skozi megleno morje po ljubljanskih ulicah. In imeli so kaj videti: trgovci, med katere čimdalje bolj prodira estetični duh, so opremili svoje izložbe na okusen, nevsiljiv toda vseeno učinkovit način, lepo, smiselno okrašene, tako, kakor za

Za svojo osebo izjavlja, da veruje v poštenost dr. Mačka ter da želi tej državi samo dobro ter da bi Hrvat iz okvira te države dobili vse, kar jim pripada. Čirić zahteva zato popolno odkritost pri reševanju tega vprašanja in zato je poklonil tudi JRZ. Za svojo osebo izjavlja, da je prepričan, da so Srbi in Hrvati en narod, vendar pa ne smeemo nikogar proglasiti za protinarodnega in protidržavnega, ki o tem drugače misli. Ob koncu poziva Čirić Srbe, da naj se še bolj zedinijo v tej stranki, kakor so to storili že Slovenci in muslimani.

hleva božično razpoloženje. Kričava reklama in pretiravanje sta bila danes le redka izjema. Svetlobna reklama je učinkovala tudi skozi meglo in krasno razsvetljene izložbe so v sredini mesta, pa tudi drugod, celo na robu mesta, blažile neprijeten učinek megle na človeško potrpljenje.

Danes so bile do malega vse ljubljanske trgovine odprte. Prebivalstvo mesta je izrabilo nedeljo, ko je prosto, da si je temeljito ogledalo vse trgovine, ki pridejo zanj v poštev. Tudi kupčije so cvetele, seveda ne tako, kakor pred desetletji, ko si je vsak pošten mešan štel v dolžnost, da je nakupil prav na zlato nedeljo vse, kar je potreboval za božič. Tega sedaj ni več. Trgovina je v Ljubljani namreč tako razvita, da si more sleherni kupiti tudi ob navadnih dnevih prav vse, kar potrebuje. Zato je zlata nedelja bolj za ogled, kakor za kupčijo. Vendar je bilo videti polno ljudi, ki so prenašali zavojčke in tudi v trgovinah je bilo ponekod pravo vrvenje. Še vedno so bile danes na prvem mestu v vrsti praktične reči: čevlji, manufaktura, konfekcija in galanterija, to je šlo v denar, bolj kakor lani, segati pa so pričeli ljudje tudi že po knjigah, po steklu in porcelanu, da celo po zlatini in luksuznih predmetih. Da ljudje segajo po teh rečeh, je tudi znamenje boljših časov.

V dramskem gledališču je bilo danes veselo. Gledališče je napolnila mladina s svojimi mamami. Prvič so igrali »Repostevac« in veselja je bilo, da se je gledališče kar treslo otroškega navdušenja. Torej je tudi mladina imela svojo »zlato nedeljo«.

Med dogodki pri zlati nedelji v Ljubljani moramo omeniti tudi zelo okusno razstavo trdke Kollmann na Mestnem trgu, ki jo je obiskalo nenavadno veliko število ljudi. O tej razstavi je poročal že redni »Slovenec«. Razstava obsega nenavadno krasne steklene in porcelanaste izdelke v veliki izbiri in bogastvu.

V Mariboru

Maribor, 20. decembra.

Staro, slavno tradicijo ima zadnja nedelja pred božičem v trgovskem svetu. Zlato nedeljo so jo nazivali že v starih časih. Danes je ostal od »zlate nedelje« prav za prav samo še naziv. Trgovci spoštujejo staro tradicijo in imajo trgovino ves dan odprto, toda takega živahnega življenja ni več v njih, kakor recimo v predvojnih časih. Takrat se je tudi kupujoče občinstvo držalo starih navad in so ljudje v svojih božičnih nakupih počakali na nedeljo. Dandanes pa se držijo te navade bolj okoličani, ki imajo v nedeljo več časa ter prihite v mesto, da si nakupijo za praznike. Mariborski trgovci so imeli danes svoje poslovalnice odprte ves dan. Prometa je bilo precej in pravijo, da se obični v primeri z lanskim in prejšnjimi »kritičnimi« leti precejšnjo zboljšanje. Tudi Miklavževa kupčija je pokazala, da je letos znatno boljše, kakor lani in v prejšnjih letih krize. Če se obnese še božična kupčija in »zlata nedelja«, bo to čisto primerno.

Na Gorenjskem je letno

Prijetno presenečeni so bili ljubljanci, ki so se večer ali danes napolili kam na Gorenjsko pa tudi na Dolenjsko ali Notranjsko, samo proč iz ljubljanske kotline. Ljubljansko Barje in Ljubljansko polje je namreč zalila megla, gosta in temna kakor dim, da so ljudje krehali in kašljali, kot še nikoli. Toda kdor je enkrat dosegel iz območja Ljubljanskega polja in ljubljanskega Barja, se je zavzel nad čistim in jasnim zimskim solncem in pa nad meglo, ki je ležala nižje in katere središče je bilo prav mesto Ljubljana. Na Gorenjskem je bilo svetlo in lepo vreme, skoraj brez oblaka na nebu, prav tako tudi nižje na Dolenjskem, in nikomur ni bilo žal, kdor je prodrl goro ljubljansko meglo ter prišel na svetlo gorenjsko solnce. Ljudje so hodili v rokavicah, rože so stale pred hišnimi vrati in brhka dekleta so jih zalivala, kot poleti. Da, danes je bilo na Gorenjskem res letno...

Smrt otroka v vlaku. V soboto zvečer je v dolenskem vlaku med dolenskim in glavnim kolodvorom umrla 10 letna deklica Marija Zore, hči posestnika z Gorice v občini St. Janž. Deklica je zbolela za davico ter je zdravnik odredil, naj jo takoj prepeljejo v bolnišnico. Na vožnji v Ljubljano je spremljal deklico njen oče Andrej Zore, toda deklica je postajala čedalje bolj slabo, tako da je v Ljubljani izdihnila. Policijska komisija je odredila prevoz trupla v mrtvašnico, obenem pa je tudi odredila, da se mora vagon razkužiti.

Zalostni in potrti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, zlata mamica, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Lenčka Medic roj. Splihal

inženjerjeva soproga

dne 19. decembra zvečer nenadoma umrla v 28. letu svoje dobe. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, 22. decembra ob 4 popoldne izpred hiše žalosti, Tavčarjeva ulica 4, na mestno pokopališče. Maša zadušnica se bo brala v kapiteljski cerkvi v Novem mestu.

Novo mesto, dne 20. decembra 1936.

ING. JOSIP MEDIC, soprog. — DEČKO, sinček. — Hčerka in ostalo sorodstvo.

Naša dobra, nepozabna mama, stara mama, gospa

FRANJA BERGMANN ROJ. ROBNIK

vdova po zdravniku in posestnica v Zalcu

nam je danes umrla. Pogreb bo v torek, dne 22. decembra z njenega doma v Zalcu na tamošnje pokopališče.

Sveta maša zadušnica bo v sredo, dne 23. decembra jutraj v župni cerkvi v Zalcu.

Zalec—Celje—Praga, dne 20. decembra 1936.

Rodbine:

DR. KALANOVA, DETIČKOVA in DR. MÜLLERJEVA

Od Soče čez Zilo

Koroški pevski zbor, ki je pretekli teden pel v Ljubljani

Smrt preizkušene matere

Po kratki boleznici je v Dornbergu na Goriškem umrla vdana v božjo voljo, Rozalija Berce, cerkvenikova žena. Pogreb je pokazal, kako globoko spoštovanje si je blaga in pobožna žena pridobila med sovaščani in v vsej okolici. Komaj nekaj let je minilo, odkar je vsa srečna prisostvovala novi maši svojega sina, a zdaj je moral isti sin ob istem oltarju ob njeni krsti brati zadoščeno zanjo. Da bo vse to tako hitro prišlo! Vzgojila je osem otrok, šest svojih in dva, ki ju je našla v vdovevi hiši. Za vse je imela enako dobro srce, z vsemi se je enako veselila, a tudi — trpela. In trpljenja je bilo mnogo, mnogo preveč. Med vojno so morali Mirje iz družine k vojakom. Najkrepkejšega, ki je komaj zvevnel v pomladi življenja, ni bilo več nazaj. Ta rana je pričela skeleti že oktobra 1914 in je ostala odprta do groba. Treh otrok, ki so morali v svet, ni mogla objeti niti pred smrtjo. Meseč poprej so ji pokopali brata; to je bil začetek njenega umiranja. Skoro 45 let je stala zvesto ob strani svojemu možu in mu pomagala v trdem življenjskem boju. Vse njeno življenje je bilo vdana molitev. Da bi bila uslišana!

† Franc Velič

Dne 15. decembra je umrl mladi, letos posvečeni duhovnik France Velič, brat zdravnika dr. Viktorja Veliča iz Preddvora pri Kranju. Pokojni mladi duhovnik se je rodil v Škriljah na Vipavskem, dne 13. septembra 1912 in je torej izpolnil komaj 24 leto. Njegovi starši so bili revnega stanu in le njihova globoka krščanska zavest jih je držala pokonec, da so mogli skrbeti za deset otrok — med katerimi je bil rajni France najmlajši — ter jih vzgajati v ljubezni do vere in do slovenskega naroda. Ker je bil fant silno nadarjen, se je poskrbelo, da je prišel na gimnazijo v Piacenzi, od koder se je pozneje preselil na goriško gimnazijo. Po maturi se je odločil za bogoslovje, ki ga je dovršil na goriškem bogoslovju. Na gimnaziji kakor v bo-

goslovju je France spadal med najboljše dijake ter je vse svoje srednje in visoke študije končal z odliko. Nekako pred enim letom ga je napadla huda bolezen, katere svarila pa ni poslušal. Energičen, odločen, s železno voljo je vsrjal pri delu. Mesto da bi se bil šel zdraviti je ostal pri študiju. Toda bolezen se je maščevala. Imel je še veliko milost, da je bil posvečen v duhovnika in da je v Škriljah bral novo mašo dne 23. avgusta 1936. Vsa Goriška ga je bila vesela, vsa Julijska krajina ga je pričakovala. Tudi to tolažbo je še imel, da je videl, s kakšnim veseljem in s kakšnimi nadami ga pričakujejo slovenski verniki, ko bo začel delati v dušnem pastirstvu med njimi. Njegova sv. maša je bila pravcato zmagovalne vernega ljudstva Julijske krajine. Morda ravno vsled tega tako toplega odziva mladi in goreči duhovnik še ni verjel svoji boleznici in je samo hrepel, da bi mogel med svoje ljudstvo. Končno pa je ni mogel. Mesto v dušno pastirstvo je moral k svojemu bratuzdravniku na Golnik. Bilo je prepozno. Bolezen se je maščevala. Ko je prišel v sanatorij, se je zrušil. Ni mu bilo dano, da bi pasel svoje ovce kot dobri pastir, ki jih je v Julijski krajini vedno manj, a ki jih tako neobhodno potrebuje. Pa bo sedaj njihov priprošnjik pri Bogu Naj njegova duša v miru počiva v domači slovenski zemlji, ki jo je tako ljubil. Težko prizadeti družini, ki je v zadnjem času doživela tako hude udarce, pa izrekamo iskreno sožalje. R. I. P.

Koroški novomašnik posvečen v Ljubljani

Novomašniško posvečenje. Na kvaterno soboto je prevzvišeni g. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski v svoji kapeli posvetil v mašnika frančiškanskega bogoslovca g. Bertranda Katnik-a. Novomašnik je koroški rojak in bo imel novo sv. mašo v nedeljo, dne 27. dec. v svoji rojstni fari v Rožku na Koroškem. Njegov novomašni pridigar bo p. Odilo O. F. M. Novomašniku iskrene čestitke.

Enajstvo delavcev za Abesinijo. Dne 15. decembra je po poročilih tržaških listov odpotovalo v Abesinijo 1100 delavcev. Iz Julijske krajine je bilo nabranih 350 večinoma mladih ljudi. Odpehjala jih je ladja »Italia«. Odhod je bil slovesen in so se ga udeležile vse oblasti. Vodstvo transporta je prevzel Francesco Recchi, pomagajo mu pa nekateri častniki fašistične milice. Oblasti so odhajajočim prepovedale vsake manifestacije. Tudi prepevanje pesmi je bilo prepovedano, da vse ne bi kršila neobhodno potrebna disciplina v tako močnem skupini delavcev-vojakov, kot piše tržaški »Piccolo«. Ljudstvo, ki je opazovalo vkrcavanje, pa je smelo dati izraza svojim čustvom. Ob 9 zvečer je ladja tiho odplula iz tržaškega pristanišča proti Abesiniji.

Slovenska društva na Koroškem pred razpustom

Iz Celovca je prišla vest, da je koroški deželni varnostni komisar Perko že razposlal na vsa slovenska prosvetna društva okoliščino, na podlagi katere se morajo raziti. Avstrijska ustava da namreč zahteva, da pripada naloga, vzgajati mladino odnosno ljudstvo edinole domovinski fronti, ki ima monopolno pravico na državljansko vzgojo avstrijskega naroda. Vsa ona društva torej, ki bi se pačala s cilji in nameni, ki spadajo edinole v področje in delokrog domovinske fronte bodo razpuščena. S to novo uredbo, ki navidezno zadene tudi nemška vzgojna društva kot so »Südmärker« ali razni »Turnvereine« ali »Fortbildungsvereine« in podobno, so v prvi vrsti prizadeta slovenska društva organizirana v krščansko socialni zvezi izobraževalnih društev. Ta bodo sedaj najbrže v kratkem razpuščena. Pri nemških prosvet. društvi, ki se morajo tudi prilagoditi novemu stanju, sprememba praktično ne bo pomenila mnogo, ker se bodo člani prepisali v domovinsko fronto ter bodo mirno delovali naprej, med tem ko gre pri

slovenskih društvih za enostavno izbrisanje njihovega delovanja, ko za kakšno slovensko domovinsko fronto še ni priskrbljeno. Slovenska društva so gojila kot je to njihova dolžnost, slovensko kulturo, ki ji pripadajo, med tem ko bo domovinska fronta vzgajala v duhu nemške kulture, ki jo izpoveduje. Ako se naredba g. Perka izvede, bodo Slovencem ostala le še tista društva, ki so izključno strokovna, kot na primer zadruga, kmetijska združenja, med tem ko je skoraj gotovo, da bo tudi slovensko politično društvo prizadeto, ker ima tudi vzgojne cilje. G. Perko bo pojem vzgojnega društva poljubno raztegnil in razpustil sploh vsa slovenska društva. To je torej zadnje dejanje, s katerim bo krščanska avstrijska država pokazala, kako spoštuje zakone krščanskega Boga in zakone krščanske morale v svoji politiki do slovenske narodne manjšine, ki ji je tudi v mednarodnih pogodbah, ki jo moralno obvezujejo, objubilja zaščito njihove narodne bitii in njihve matere kulture.

Primorske novice

Goriški deželni fašistični tajnik Luraschi je bil 8. novembra v Bovecu. Pri raportu krajevnih oblastev je strogo pogrjal občinskega predstojnika, da trpi slovenske napise na pokopališču.

Za tajnega papeškega komornika z naslovom monsignor je bil imenovan g. Kazimir Rovis, uradnik tržaške škofijske kurije.

Veliko propagando za razširjenje radia so začele oblasti, z namenom, da bi usposobile čim več podeželskega ljudstva, da posluša italijanske radioprograme, predvsem razna predavanja, ki so namenjena, da vzbujajo navdušenje za fašizem in njegovo delovanje. V ta namen dobi cela vrsta fašističnih organizacij, ki so predvsem razširjena po deželi, odnosno bi se morala tam širiti, izredne ugodnosti za nakup manjših radioaparatorov, kakor tudi ugodne odplačevalne pogoje. Pravico do takih ugodnosti imajo na primer podeželske ljudske šole, društva »Dopolavoro«, združenje kmetovalcev, odnosno poljskih delavcev, podeželska župnišča, kmetijske šole itd. Cene so bile določene na 500 lir, če se aparat takoj plača, in 529 lir, če se odplačuje v znosnih obrokih. Oblasti so za svoj namen dale v promet poseben radioaparator, ki se imenuje »Radio rurale«, ki ga zastoj inštalirajo in tudi proti morebitnim poškodbam zavarujejo. Aparate razpošilja ministristvo za promet.

Ker je brez potnega lista zahajal v Jugoslavijo so orožniške oblasti v Ilirski Bistrici aretirale in oddale sodišču nekoga Jožefa Klediča.

Konkurz je bil sodno proglašen nad zadrugo v Spodnji Vrtojbi s sodnim rekom z dne 20. novembra 1936, nad Rafaelom Plikom v Gorici dne 10. oktobra 1936, nad Ivanom Pivkom v Idriji dne 19. novembra 1936.

Na pritožbe tržaških paroplovnih družb, ki so jih poslale v Rim, da so preslabo zastopane pri novi porazdelitvi paroplovnih prog italijanske pomorske trgovine, je sedaj ministristvo za morsko trgovino kononovneljavno odločilo, katere pomorske poti pripadajo tržaškim paroplovnim družbam. Tako dobi »Società Italic« eno progo do New Yorka in eno do Lizbone, nadalje eno progo v južno Ameriko in srednjo Ameriko. Ladje, ki imajo te proge oskrbovati, so natančno določene. »Lloyd Triestino« je dobil službo v Vzhodno Afriko, nadalje progo do Shanjaja in še eno progo do angleške Indije in končno eno progo za južno Afriko. Tudi tukaj so parniki, ki opravljajo te službe, imenoma navedeni, kakor tudi število njihovih voženj na mesec. »Adriatic« je dobila predvsem vzhodni del Sredozemskega morja za svoj delokrog, kakor tudi manjše naloge v paroplovbi ob dalmatinski obali in v Egejskem morju. »Società Financas« je dobila Jadransko morje kot edino področje svojega delovanja. »Tirreniac« pa bo skrbela za promet s severnoafriško obalo.

Pomanjkanje surovega masla je nastalo v goriškem okraju. Goriški prefekt je zaradi tega izdal naredbo, s katero se organizira razprodaja surovega masla. V dekretu navaja, da surovo maslo zadnje čase izginja s trga in da se razprodaja po tajnih poteh za mnogo višje cene, kot so one, ki so predpisane. Dekret nato ukazuje, da dobijo monopol za razprodajo surovega masla, ki ga izdelujejo vse mlekarne na združenih podlagi, samo podružnice novo ustanovljene družbe (Società agraria giuliana — Julijska kmetijska družba), ki je pod vladnim nadzorstvom. Mlekarne so dobile nalogo, da v treh dneh javijo na občinah količino surovega masla, ki ga proizvajajo, kakor tudi imena svojih klientov ter pogodbe, ki so bile z njimi sklenjene. Nova družba je dobila vsa potrebna navodila, kako naj prodaja surovo maslo in kako naj obravnava z mlekarjami za sprejeto

blago. Zdi se, da so oblasti na ta način hotele dobiti monopolno nadzorstvo nad vsemi mlekarškimi združenji in s tem tudi dobavitelji mleka tem mlekarjam, ki so kolikor toliko vsaj na tem gospodarskem področju uživale samostojno življenje. Kmetje Julijske krajine bodo odslej v polni odvisnosti od oblastne družbe, ker svojega mleka ne bodo mogli nikamor drugam prodajati kakor mlekarjam, svojega surovega masla, če bi ga doma izdelovali, pa nikomur razen omenjeni kmetijski družbi. Politična važnost tega dekreta je s tem podana.

Jugoslovanski državljani Brus Karel iz Hotedrice, Trpin Valentin iz Hotedrice, Menart Jakob iz Treka pri Hotedrici, ki so bili od italijanskih oblasti dne 25. septembra 1936 aretirani, ko so ravno gonili čez mejo nekaj živine, ki so jo hoteli spraviti v Italijo na tihotapski način, so bili pred sodiščem oproščeni, ker je sodišče smatralo, da so dokazi za prestopke pomanjkljivi in ker tudi ni mogoče dokazati, da so bili aretiranci tiste osebe, ki naj bi bile vtihotapile živino iz Jugoslavije čez mejo v Julijsko krajino.

Novo kapelico sv. Rite v Trstu je včeraj blagoslovil nadškof Margott. Kapelica stoji na ogul ulice Via Franca in Via M. Luzaatti 19 ter je posvečena sv. Riti od Cascia. Škofijsko pismo pravi, da je med tržaškimi ljudstvom veliko častilcev te svetnice. Kapelica spada pod župniško oskrbo Sv. Antona (župnija Marije Pomočnice).

Mrtvilo v tržaški luki. Tržaška dnevnikarja sta zelo pohlevno objavila svoječasne dekrete, da se organizira italijanska paroplovba na popolnoma drugih osnovah, da dobijo posamezne paroplovne družbe svoj strogo določen delokrog in tako tudi posamezna pristanišča. Trst, ki leži na severu Italije je zaslužil, da ne bo zadosti upoštevan in je napravil prošnjo na rimsko vlado. Trst ni bil uslišan. Sedaj prihajajo v javnost prvi podatki o uspehu precisne paroplovne službe in tržaška luka se ne more pohvaliti, da je kaj pridobila. Zato se bodo merodajni činitelji, kot poročajo tržaški listi, še enkrat obrnili na vlado, naj posveti vso pozornost tržaškemu pristanišču. Čuje se, da se bo temu koraku pridružila tudi fašistična stranka, ki bo posebej podarila, da bi vsako gospodarsko nazadovanje Trsta imelo neljubne posledice za naraščajoče navdušenje za stranko in imperij v teh izpostavljenih krajih Italije. Zaenkrat tržaška luka več ali manj počiva, ker tudi avstrijski promet, ki je tukaj skozi usmerjen, ne zadobiva takšnega obsega, da bi gospodarsko razpoloženje pristanišča nekoliko poživilo.

Sprehodi po Koroškem

Ko sva naslednje jutro korakala po »Rosentallerstrasse«, je bilo nebo oblačno in polagoma je začelo nalahno pršiti. Kolega se je vrnil, jaz pa, ker vem, da dež ni še nobenega ubil in ker sem najvjen večne ljubljanske megle, sem jo mahnil naprej proti prvi vasi Vetrinje. Tukaj v tej vasi je bil nekaj samostan cistercijancev, ki pa je bil leta 1786 podrt. Pozneje so naredili tovarno sukna, ki stoji še danes. Tukaj se je tudi rodil nam malo znani slavni komponist Košat (1845—1914), sin slovenskih staršev. Pri nekem lesemem znamenju sem zapustil glavno cesto Celovec—Ljubljana in jo zavil na desno po poljski stezi čez most mimo mlina, ki je glasno donel svojo pesem, po hribu nazgor. Dež je sčasoma pojenjal in ko sem prišel do prvega Hodiškega jezera, se je že zjasnilo. Z vrha klanca sem videl obe jezera. Prvo malo jezercje je najbrž pritek velikega Hodiškega jezera. Se dobre pol ure in že sem v zavedni slovenski vasi Hodiše, po kateri se imenuje tudi jezercje. Ogledal sem si lepo cerkev, kjer oznanja nauk Kristusov slovenski narodni poslanec g. župnik Starc. Nekaj minut pod vasjo pa leži jezercje.

Jezercje, kjer so baje ostanki mostičarjev, je mirno, veliko in brez kakšne posebne lepote. Okoli se razprostirajo prešerni gozdovi in pašniki. Imel sem namen, da se okopljem. Toda previsoka vstopnina v kopališče, 50 gr. brez kabine (najdražje izmed 6 jezer, kjer sem se kopal) mi ni dopuščala, da bi šel v kopališče. Zato sem šel nazaj ob jezercje in se ustavil pri nekem čolnu. Obkleo in nahrbtnik sem pustil v čolno, sam pa sem zaplaval po jezercju. Prav prijetno se mi je prilegla hladna kopel (25 stopinj C). Nenadoma zaslišim nekega moža, ki me vpraša: »Kaj želite? Kdo ste? To je moj čoln!« Opravičim se, da nisem vedel in povem, da sem študent iz Ljubljane, da na nimam denarja za koda-

lišče. Ko je slišal besedo Ljubljana, se je takoj pomiril in me povabil, da ostanem njegov gost. Predstavil se je in povedal, da je bil že v Ljubljani, da je odnesel iz Ljubljane lepe vtise in da bo se prišel. Moj novi gostitelj je namreč operni pevec. Po izdatni večerji na njegovem domu sem šel še enkrat na jezercje. Odvezal sem čoln in zajadril na sredo jezera. Bila je jasna noč, zvezde so žarele in luna se je kovala v hladnem jezercju. Vse je bilo mirno in tiho. Ko se vozim tako po jezercju, se mi kmalu pridruži skupina treh slovenskih študentov iz tužne Koroške. Hitro smo se pobratali in zapeli smo ono lepo: »Kje je moj mili dom«. Težko jim je bilo pri srcu, ko so pomislili na dom. Nihče nas ni motil v tej svetli tihni noči in pesem za pesmico, žalostna, vesela, poskočna, se je vrstila ena za drugo. Pozno je že bilo, ko sem prišel spat. Hitro sem se zavil v mehke pernice in skušal zaspati. Kmalu pa zaslišim pod oknom glas vijoline, kitare, nato pa narodno pesem:

Harjančce so dro lepe
Al nmyaj pa čveč so ofartne,
Jes pojdam pa v ravno polje
Po en' žavbrno dakle,
ki je veselo donela v čudežno noč.

Ko sem drugi dan vstal, me je že čakal študent iz sinočne družbe, da mi razkaže vse lepote slovenske zemlje ob Vrbskem jezercju. Lepo sem se zahvalil gostitelju in ga povabil, da naj le pride v Ljubljano in se poslovi. Ko sem mu stisnil desnico, mi je v roki nekaj ostalo. Kuharica pa je založila moj nahrbtnik z raznimi popotnimi dobrótami.

S študentom sva zavila po cesti med zadnjimi hišami v gozd in tod po strmi poti do vrha in čez nekaj minut sva bila Ribnici ob Vrbskem jezercju. Počkala sva prvega parnika in se odpravila na najlepši del Vrbskega jezera na »Otok«. V rešnici ni to otok, temveč le polotok, na katerem se nahaja stara romarska cerkev, kamor zahaja sloven-

ski rod že nad 100 let. V zvoniку je tudi zvon želja, ki zvonji neprenehoma. Tudi midva sva po dolgem čakanju vendar prišla na vrsto. Kolega je močno potegnil za vrvi in dalj časa zvonil. Ko sva se vracala, sem videl, da je imel solzne oči. Nisem ga hotel vprašati, zakaj je jokal in za kakšno željo je prošil, mislim pa, da je imel vročo željo, da Marija odreši Koroško trpljenja. Saj ravno študent dobro občuti v šoli svojo bolest ponižanja in trpljenja. Se dolgo sva opazovaha sinje jezercje, ki se je močno valovilo, nebroj čolnov in jadrnic se je prevažalo sem in tja.

V bližini vasi sva si pri nekih dobrih ljudeh izposlala prenočišče. Pokrpalca sva se z dobrotamno dobrega gostitelja in osnažila zaprašenimi obleki. Šla sva na promenado v Vrbo. To je najmodernejše letovišče ob vsem Vrbskem jezercju. Mnogo velikih hotelov in vil stoji okrog jezera. Promenada je bila polna letoviščarjev. Vendar jo je tvorila večina nežnega spola, ki je v širokih dolgih ali ozkih kratkih hlačah objestno promenirala. Tuici so bili povečini Avstrijci in nekoliko Čehov in Madžarov. Po promenadi se je šušljalo, da bo danes zvečer na čast prezidentu Miklasu koncert pred njegovo viljo. Šla sva za druhaljo in prišla na prostor, kjer je bilo zbranih že polno ljudi. Neženirano sta s prebrila v ospredje. Kmalu je ob svitu zometov in ob bengalčinem žarometu zadonela pesem nemčurških zborov. Na balkonu se je pojavil sam prezident Miklas in se v kratkem govoru zahvaljal za prisrčni koncert. Ljudstvo navdušeno, je drvelo z vseh strani tako, da se je promenada kmalu izpraznila. Midva pa sva šla raje v zatišje jezera. Poiskala sva si primeren čoln in se odpravila ven na jezercje. Tu sva bila sama, zapeljala sva se daleč od obale, da ni bilo slišati vzkljokov navdušene množice. Spomnil sem se na našo Vrbo, o kateri pravi Prešeren: »Oj Vrba, srečna draga vas domača«.

Zjutraj je bilo še vse tiho, le pometaj je zviz-

gal svojo pesem. Kmalu je prišel motorni čoln in naju vzel s seboj, da naju popelje do Sv. Martina. Star čolnar je pripovedoval, da je letošnje leto bilo izredno malo letoviščarjev. Največ, da jih je bilo v Vrbi. In res sem sam videl na več penzionih in vilah tablice z napisom: »Je na prodaj.« Pripovedoval je, da je bilo včasih toliko ljudi, da je moral noč in dan biti pri čolnu. Sedaj pa je bore malo zasluzka. Naš Bled, morje in druga naša letovišča pa so polna tučev. Ni čudno, pri nas je poceni in nizka valuta. V Avstriji pa drago. Zato je tudi prazno in ni čuda, da Avstrija ne dovoli svojim državljanom, da bi puščali denar v Jugoslaviji, ko ima sama dosti lepih letovišč. Nas čoln se je spetoma ustavil v vseh krajih, kjer je sprejel nekaj novih gostov. Bili so predvsem sluga in drugi posli, ki so zjutraj hitro po kakih opravkih v Celovec. Lepo se je bilo voziti po sinjem jezercju, obdanem z zelenim gozdom in pisanimi travniki. Z »Otoka« je zadonel zvon mlo pesem »Ave Marija« in za njim zvonovi ostalih okoliških cerkva, ki so se sčasoma izgubljali v vetru, ki je pihal sem od severa. Po kratki, prijetni vožnji smo prišli do kopališča pri Sv. Martinu. Midva sva izstopila in šla v kopališče. Ker je bilo še zgodaj dopoldne, sva lahko dobila še primeren prostor, kjer sva smela brez bojazni zreti na sinje jezercje. Kmalu pa se je začelo kopališče polniti in se je do popoldneva čisto napolnilo. Bili so predvsem domačini iz Celovca in nekaj tučev. Jezercje je bilo zelo toplo, 23 stopinj C.

Sonce je že zahajalo za močnim Dobračem, ko sva se oddaljvala od jezera. Se en pogled na biser Koroške in že naju je potegnila cestna železnica proti mestu. Kolega je še recitiral Medvedovo pesem:

Vendar, o jezercje, kras Korotana
biser prirodne lepote, znaj,
da krvavi mi, da peče me rana,
kadar se nate spominjam sedaj!

Nedeljski sport

Občni zbor SK „Planine“

Redni letni občni zbor najmlajšega, a zato tembolj agilnega šport. kluba Planine se je vršil tokrat ob največji udeležbi klubskega članstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo zborovalno dvorano v hotelu Metropol. Obširna ter izčrpana poročila odbora in posameznih sekcijških načelnikov so pokazale veliko delavnost vseh sekcij v pretekli poslovni sezoni, zlasti so se pa odlikovali lahkoatleti, ki so v svojih mnogostevilnih juniorskih tekmovanjih dosegli prav lepe rezultate.

Občni zbor je otvoril klubov predsednik g. Ivo Kermavner, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, nato pa predlagal, da se pošljejo Nj. Vel. kralju Petru II, ministru za notranje zadeve g. dr. Korošcu, banu g. dr. Natlačanu, ministru g. dr. Kreku, ministru za telesno vzgojo g. dr. Rogiču ter predsedniku ljubljanske mestne občine g. dr. Adlešiču pismeni pozdravi, kar je občni zbor z velikim navdušenjem ter ob soglasnosti vseh navzočih s ploskanjem sprejel. Nato so sledila poročila posameznih klubskih funkcionarjev, ki so pokazala klubovo delo v preteklem letu v najboljši luči, česar marsikak član, ki se je udeleževal samo v svoji sekciji zato niti vedel ni. Malo je takih občnih zborov, ki bi potekali tako gladko in ob taki soglasnosti vsega članstva, kakršna je bila pri tem športnem klubu. Predlogi in navseti in deloma tudi kritika pa je bilo tako stvarno, kar je najboljši porok, da stremljivo članstvo res samo za napredkom v telesni vzgoji, da želi samo pravega in zdravega športa. Od poročila tajnice, blagajnika, gospodarja, načelnika posameznih sekcij, uprave igrišč in kopališča, vodstva berlinske ekspedije pa do zaključnega poročila predsednika, vse je bilo sprejeto z odobravanjem in ob popolni soglasnosti celokupnega članstva. Zelo važno je bilo zlasti poročilo klubovega zdravniškega sveta, ki ga je podal ravnatelj higijenskega zavoda g. dr. Ivo Pirč. Iz njegovega navdse zanimivega poročila posnemamo, da bo zdravniška komisija kluba, ki jo sestavljajo zdravniki in zdravnice začela takoj po novem letu s temeljitim pregledom vsega članstva. Vsak član in vsaka čla-

nica kluba bo zdravniško preiskana, pri čemer se bo gledalo zlasti nato, katero panogo športa kdo goji; članstvo se bo moralo potem pokoravati na svetom, odnosno predlogom ter zdravniške komisije in se bo moralo posvetiti oni panogi športa, ki jo bo določila ta zdravniška komisija. Za vsakega člana se bo vodil evidenčni zdravniški list, na katerem bodo vsi potrebni podatki in kamor bo zdravnik (zdravnica) vpisoval svoje pripombe o priliki zdravniških pregledov, ki bodo večkrat izvršeni. Tako je dobila SK Planina tudi prepotrebno zdravniško komisijo, katero pri naših klubih tako pogrešamo. In s tem bo neglede na veliko važnost te institucije zadosteno tudi predpisom zakona o obvezni telesni vzgoji naroda, katerega klub z ozirom na tozadevno dovoljenje ministrstva za telesno vzgojo že izvaja na celi črti pri svojem članstvu.

Na tem občnem zboru je bil izvoljen tudi referent za vojaške zadeve, katero funkcije je prevzel klubov član — rezervni častnik. Po zakonu o obvezni telesni vzgoji naroda mora namreč imeti klub, ki hoče izvajati omenjeni zakon tudi strokovnjake za razne vojaške vežbe in druge vojaške zadeve, ki jih predvideva zakon o obvezni telesni vzgoji naroda in katere bo morala mladina obdelati v nedeljskih tečajih v kolikor ne bo včlanjena v telesnovzgojnih organizacijah, ki izvajajo ta zakon.

V nekaterih sekcijah so bili izvoljeni novi načelniki, preizkušeni športniki, ki garantirajo za nadaljnji uspeh na športnem polju. Delo, ki je ležalo sedaj na ramah par oseb se je s te-n razdelilo, kar bo napredku kluba samo v korist.

Pri volitvah je bil izvoljen ves stari odbor, samo nekaj novih oseb je zasedlo doslej še nespopolnjena mesta sekcijških načelnikov. Ob zaključku je predsednik še enkrat pozval vse navzoče, da delajo za procvit in razmah športa nahar so se udeleženci razšli s trdnim sklepom, da se v predstoječi sezoni, ko čakajo klub še velike naloge, s podvojeno silo in vno mo poprimajo dela.

SK Ilirija

Tiskano letno poročilo, katerega je klub letos prvič izdal, je razposelano. Če ga kdo od članov pomotoma ni prejel, naj ga reklmirira pri blagajni kavarne Evropa odnosno drevi na občnem zboru.

Članstvo Ilirije

Danes zaključujemo letošnjo sezono. Upravni odbor in sekcijška načelstva vam bodo na večernem občnem zboru podala poročilo o svojem delu in o stanju našega kluba. Uprava vabi celokupno članstvo, da se današnjega občnega zbora udeleži v največjem številu. Občni zbor se vrši ob 20 v mali koncertni dvorani Filharmonije nad kinom Matica. K občnemu zboru imajo dostop samo člani z veljavnimi klubskimi legitimacijami.

Presoja

smučarskih skokov

Presoja tekem spada med najtežje in najdelikatnejše zadeve v športnem udeleževanju. Tam, kjer odločuje ura ali mera, še nekam gre, toda v panogah, kjer odločuje sodnikova piščalka in v onih športnih disciplinah, kjer je možna individualna presoja vsakega posameznika, pa je sodnikova naloga tako težka in tako odgovorna, da si tega nešportnik niti predstavljati ne more; zato ni prav nič čudnega, če ne dobimo večjega kadra sodnikov. In med take športne panoge spadajo tudi smučarski skoki, pri katerih ne odločuje samo dolžina, temveč tudi stil skoka, ki odločilno vpliva na končno znanje.

Marsikak gledalec se je pri tekmovanjih v smučarskih skokih nemalo začudil, ko je zvedel za rezultate. Pri tekmih namreč je skočil oni, ki je prišel na drugo ali tretje mesto precej več kakor objavljeni zmagovalci. Zakaj torej je prišel oni, ki je manj skočil, pred onega z večjo daljavo? Kakor rečeno igra pri smučarskih skokih zelo važno vlogo stil skoka, dalje drža v zraku, drža smuč in končno sam nalez, odziv in doskok.

Nehote se pri tem vprašamo, če je tak način presoje pravičen in pravičen. Kajti kdor se slabo ali sploh nič ne odrine, kdor je nesiguren v zraku, ta bo težko zvozil in padeč pri doskoku je v takih slučajih skoraj neizogiben. Zato bi prav lahko odpadla ocena za stil skoka in bi se ocenjevala samo dolžina. Tu je neka verzela, ki bi jo bilo treba odpraviti in to tembolj, ker se skakaleci sami dostikrat pritožujejo radi nepravilne presoje.

Pri smučarskih skokih bi bilo upoštevati samo dolžino in pa izvožene skoke, na podlagi katerih naj bi se sestavila lista zmagovalcev. Saj je na primer pri lahki atletiki prav isto. Kolikor si skočil, to se ti prizna in prideš avtomatično na odgovarjajoče mesto v listi rezultatov. Na stil se ne gleda, edino na gotove predpise, ki so neizbežni. Zato se tu drža sploh ne ocenjuje in padeč prav nič ne vpliva na mero skoka. Skok v daljavo je še najbolj podoben smučarskemu skoku. Seveda pri smučarskem skoku padeč pod nobenim pogojem ne bi smel biti dovoljen, kajti pri teh skokih tiči vsa umetnost, takorekoč v doskoku, ki

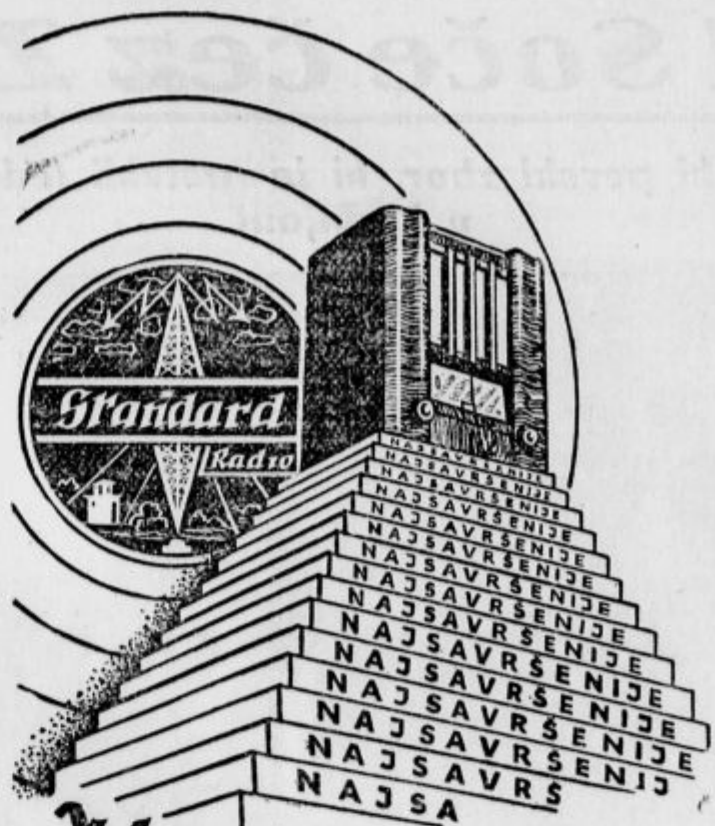
tvori bistven del vsakega smučarskega skoka. Če je padeč, izgubi skok vso svojo vrednost, pa naj si je v zraku še tako lep. Razume se, da je doskok odvisen od letenja in drža v zraku, a je bilo kljub temu dovolj padecev ob najlepši legi v zraku. Pa preidimo zopet na skok v daljavo. Tu namreč nikomur na misel ne pride, da bi ocenjeval let, ampak vzame sodnik mero in izmeri preskočeno dolžino. Kdor je najdlje skočil, ta je zmagal. In tudi pri smučarskih skokih bi kazalo to uvesti.

Morda bo imel kdo kak pomislek, češ, saj se tudi pri skokih v vodo ocenjuje izvedba. To je že res, ampak, tam drugače biti ne more. Kajti pri skokih v vodo skačejo vsi z enake višine (1 m, 3 m, 5 m in 10 m) in zato je tu merodajna samo izvedba in ne dolžina ali višina. Končno pa gre pri skokih v vodo za umetne skoke, do čim stremijo smučarji, da dosežejo čim večjo dolžino pri svojih skokih.

Če bi se začeli merodajni činitelji ukvarjati s to mislijo, bi jim bili skakalci zelo hvaležni. S tem da imajo na Norveškem in drugod po svetu prav isti način presoje, se ne smemo tolažiti, ker sedanja presoja ne odgovarja sodobnim smučarskim skokom; nepobitno dejstvo je, da sedanji način presoje ni bil in ne more biti vedno pravičen. Pridimo s tozadevnim predlogom na prihodnji kongres FIS-e, saj bomo dobili še v kaki drugi državi tovrstne zagovornike. Pred leti so že Nemci in Avstrijci igrali v javnosti sedanji način presoje smučarskih skokov; zato bi bilo prav, da ga vzame resno v preteklo vrhovna smučarska organizacija sveta. Če se bo izvedla ta korektura, bomo napravili v smučarskem športu zopet korak naprej, za katerega nam ne bodo hvaležni samo tekmovalci, ampak tudi sodniki.

A'manah SK Ilirije

Drevi bo v mali dvorani Filharmoničnega društva v Ljubljani občni zbor SK Ilirije. Ob tej priliki je ta najstarejši in najbolj zaslužni slovenski športni klub izdal okusen in sijajno opremljen almanah pod naslovom »Poročilo o delovanju SK Ilirija v Ljubljani v letu, ko se je v Garmisch-Partenkirchen v Berlinu vršila XXI. olimpijada«. Almanah je tiskan na dobrem papirju ter okrašen z mnogimi portreti, predvsem s portretom častnega predsednika ing. Bloudka, s portreti raznih zaletljivih športnikov, članov SK Ilirije, ki so si pridobili pri nas in v svetu častne uspehe, ter z nekaterimi slikami iz športnega življenja. Častno omenja almanah imena ilirjanskih mednarodnih borcev na športnem polju. Almanah navaja dalje poročila v Lomu Ilirije v Planič, o planiški skakalnici, o nogometni sekciji ki je prenehala, dalje poročila o drugih sekcijah, kakor drsalni, smučski, lahkoatletski, sabljaški, teniški, tableteniški, plavalni, dalje o gospodarskem stanju SK Ilirije, o drsalnišču in njenem športnem kopališču. SK Ilirija šteje sedaj 84 ustanovnih članov, 412 rednih in podpornih članov in 315 dijakov ter naraščajnikov; skupno 811 članov. Kljub prenehanju nogometne sekcije je SK Ilirija še vedno naš najboljši ugleden in najbolj reprezentativen klub, ki si je za ugled slovenskega imena v športnem svetu pridobil največ zaslug.

Na vrhuncu
savršenstva stoji
Standard Super 31

Jugoslavensko
Standard Electric Company a. d.
BEOGRAD — KRALJA ALEKSANDRA ul. 17

ZASTOPNIK:

RADIO DOBERLET

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG 8

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Ločen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Ponedeljek, 21. decembra: 12.00 Ruske baladajke (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.15 Domači zvoki (plošče) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Zdravniška ura: Prebavljanje in prebavnost jedi (g. dr. Anton Breceč) — 18.20 Gabriel Faure: Balada za klavir in orkester (plošče) — 18.40 Kulturna kronika: Ivan Cankar in slovensko gledališče (gosp. Ciril Debevec, režiser Nar. gledališča v Ljubljani) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Gospodarski pomen lova v Jugoslaviji (dr. Milna Marjanovič, univ. prof. iz Belgrade) — 19.50 Zanimivosti 20.00 Prenos z Dunaja: Weberjeva opera »Oberon« — 22.30 Cas, vreme, poročila, spored — 22.35 Za oddih (plošče).

Drugi programi:

Ločen program domačih in tujih postaj vam nudi revija »RADIO LJUBLJANA«.

Ponedeljek, 21. decembra: Belgrad: 20.00 Dunaj — 22.30 Radijski orkester — Zagreb: 20.00 Dunaj — Dunaj: Weberjeva opera »Oberon« — 22.30 Zabavni koncert — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 20.40 Orkestrani in vokalni koncert — 21.30 Dunaj — 22.30 Plesna glasba — Rim-Bari: 20.40 Milan 21.50 Variete — Praga: 19.25 Lahka glasba — 20.49 Igra — 22.30 Plesna glasba — Paršava: 21.00 Lahka glasba — 21.30 Pomorjanski zbori — 22.00 Narodna glasba — 23.00 Plesna glasba — Bratislava: 20.10 Solistični koncert — Lipsko: 20.10 Zbori — Stuttgart: 20.10 Plesna glasba — 21.00 Avstrijske narodne pesmi — Monakova: 20.10 Narodni plesi — Berolinster: 19.40 Klasična glasba — 21.50 Poljski plesi — Strassbourg: 21.15 Orgle — 22.00 Instrumentalni koncert.

PODOBOR RDEČEGA KRIZA V LJUBLJANI

Franciškska cerkev v Ljubljani

ponedeljek, 21. decembra 1936

BOŽIČNI KONCERT

v pomoč socialnim akcijam.

Sodelujejo:

Francišksanski cerkveni zbor. — Prof. Matija Tome (orgle). — Prof. Leo Pfeifer (violina). — P. Franče Ačko (orgle). — G. Tone Petrovič (basist). — Kapelnik Anton Neffat.

Začetek ob 20. — Vstopnine ni. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo. — Program din 2. Spored.

1. Callaerts: Pastoral za orgle, igra prof. M. Tome.
2. W. Mozart: Ave verum, poje francišksanski cerkveni zbor.
3. J. Brahms: Andagio iz d-mol sonate, igrata prof. L. Pfeifer (violina), prof. M. Tome (orgle).
4. P. H. Sattner: Zabredli smo, poje francišksanski cerkveni zbor.
5. G. Tome Petrovič poje dve pesmi s spremljevanjem orgel.
6. P. H. Sattner: Brezmadežna, poje francišksanski cerkveni zbor.
7. M. Reger: Gloria in excelsis Deo, za orgle, igra prof. M. Tome.

Božična darila, kakor najfinjši pisemski papir, polnilna peresa svetovnih znamk, usnjene pisalne mape, tintnike v Onyxu, moderno keramiko in lepe večerne torbice kupujte pri Tičarju v Ljubljani. (18789)

Za Božič — perilo

v ogromni izbiri po najnižjih tovarniških cenah samo pri »Kreko«, Tavčarjeva ulica štev. 3

K vprašanju ceste Ljubljana-Sušak

V Ljubljani izhaja že tretje leto izvrstno urejena revija »Tehnika in gospodarstvo«, pri kateri sodelujejo naši najboljši tehnični in gospodarski strokovnjaki. V zadnji številki priložuje dr. inž. Crtomir Nagode zanimive podatke k gradnji ceste Ljubljana-Sušak. Iz teh podatkov je razvidno, kako važnega gospodarskega pomena bo ta cesta, za katero so se pripravljala dela že pričela. Dr. Nagode navaja predvsem razne gospodarske panoge, ki jim bo nova cesta koristila. Tako vidimo, da je l. 1934 znašala absolutna množina producirane lesa v okrajih Ljubljana, Kočevje in Logatec, torej v okrajih, skozi katere bo šla nova cesta, skupno 320.000 kub. metrov, to je 2,2, 3,7 in 4,1 kub. metrov na hektar gozda. Razen v ljubljanskem okraju, ki ga pa cesta kmalu zapusti, je torej množina pridelanega lesa povsod znatno višja, kakor pa povprečno v dravski banovini in mnogo višja, kakor v vsej državi, ki znaša le 2 kub. metra na hektar. V ljubljanskem okraju porabijo pridelovalci polovico lesa za kurivo, polovico pa za tehnična gradivo, v kočevskem okraju je to razmerje 1:4 in v logaškem je 1:2. Med kurivom je vpoštevati tudi tisti les, ki ga prodajalci prodajo drugam. Lokalna potrošnja gradbenega lesa je zelo majhna. Kurilnega lesa, ki je sposoben za odvoz, pa porabi približno 0,72 kub. metrov.

Vsi kraji, ki bodo prišli za novo cesto v poštev, so visoko aktivni na lesu. So to: Rakek, Borovnica, Notranje gorice, Ig, Lašče, Lož, Loški potok, Ribnica, Jel dol, Kočevje, Nemška loka, Zagarji, Snežnik, Osilnica, Gerovo in Risnjak.

Vse to ozemlje na trpi na pomanjkanju glavnega hraniva, to je žita. Delno krije prebivalstvo to z uvozom moke. Prebivalstvo pa pridelava v teh krajih povprečno 46 stotov krompirja na hektar, skupno z drugimi okopavinami 64 stotov. Skoraj vsa količina se porabi na licu mesta, le neznatne presežke konzumirata Ljubljana in Sušak. Prebivalstvo krije pomanjkanje žita s krompirjem, peso in repo, kar je znamenje slabe prehrane.

Proizvodnja krme, to je detelje, lucerne, sena itd., nujno potrebuje ureditev cest, tako da bi mogli prebivalci krmo tudi prodajati. Poleg industrije lesa je živinoreja ona veja gospodarstva, ki je v teh krajih najbolj nujna ekonomska reorganizacija.

Ostane pa vedno res kot glavni presežni proizvod, ki ga prodajajo pridelovalci ob Sredozemlju, les. Les eksportirajo do Sušaka in Reke ter do Trsta. Približno 36% lesa gre po progi Ljubljana-Rakek na Trst in Reko, 64% lesa pa na Sušak.

Z novo cesto bi bilo možno izkoriščati tudi rude v Cabranskem bazenu.

Dr. Nagode naglaš ob zaključku, da so cestne gradnje med Ljubljano in Sušakom prometno-geografska in tehnična izpopolnitev uzakonjene železniške zveze Cromelj-Vrbsko. Ta program predstavlja za vzhodni dve tretjini Slovenije najboljši izhod na morje ter odgovarja tudi državno-prometnim interesom. Cestne gradbe gre do predelih, ki zaradi bližnje meje v doglednem času ne bodo mogle dobiti železnic. Zato je nujno potrebno izvesti kolaboracijo med železnicami in cestami in to brez kakšnega konkurenčnega boja ali zavistnih intrig na način, da bodo komunikacije služile čim širšim plastem prebivalstva.

Belgrad, 18. dec. m. Predsednika vlade je obiskal skopski župan Panta Jovanović in več občinskih odbornikov. Gospodje so dr. Stojadinoviča obvestili, da ga je skopski občinski odbor izvolil za častnega občana.

Belgrad, 18. decembra, m. Zaradi smrti dosežnega predsednika Narodnega kmečkega kluba Todorja Todoroviča je bil izvoljen za novega predsednika Života Milanoviča.

Vsem našim poslovnim prijateljem sporočamo tužno vest, da je naš dolgoletni sodelavec, gospod

JOSIP KVEDER

v soboto, dne 19. decembra nenadno umrl.

Pogreb blagega pokojnika bo danes ob 2 popoldne v Celju.

LUDEVIT MARX
TOVARNA LAKOV D. D., DOMZALE.